

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy óra 50 lei.
Nagyváradon: egy óra 40 lei

Főszerkesztő: **HEGEDÜS NÁNDOR**
Felelős szerkesztő: **MARÓT SÁNDOR**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezső)-utca 6

Gogát árulással vádolja a nemzeti párt

Goga Oktavián a tegnapi kolozsvári előadása után a következő nyilatkozatot tette a magyar sajtónak:

— Csak azokat tekintem idegeneknek, akik a békeszerződések értelmében nem a mi államunk polgárai. Ellenben teljes mértékben tiszteletben tartandóknak tartom mindama jogokat, melyeket a békeszerződések konstituáltak. Nem nézhetem azonban jó szemmel, hogy Románia felé általános invázió induljon s az ország határát seregestől lépják át olyan emberek, akik csak szipolyozzák és kizsákmányolják a népeiséget. Számításaink szerint egymillió ilyen egyén él Romániában, zavarva az ország nyugodt munkáját, valósággal parazita módjára.

— Természetes, hogy az ország mindenkit barátilag vendégének kell, hogy tekintsen, aki az általános kultúra szempontjából az emberiség javára szolgál s az ország életét akár a gazdasági termelés, akár a kulturális élet szempontjából valamilyen elősegíti. Ilyenek letelepedésének minden ország örövend. De azt nem szabad megengedni, hogy káros elemek valóságos Kaliforniát létesítsenek nálunk, minden felelősség nélkül s az ország természetes életfolyamatát korrumpálva. A nemzeti kisebbségek szempontjából különösen nem kívánatos ez a folyamat, mert olyan lelki nyugtalanságot hozhat létre, mely egy zűrzavarban ellenük is fordulhat. Éppen ezért szeretném felhívni az összes kisebbségek figyelmét erre a szerencsétlen processusra, hogy e kérdésben a mi természetes egoizmusunk az ő természetes egoizmusukkal találkozzék s egységes ellenáramlatot hozzon létre. Ez nem ksenofóbia, hanem az önvédelem kérdése.

Az antiszemitizmus kérdése vetődött ezután fel.

— Feltétlenül respektálni kell mindazokat a jogokat — mondja Goga, — melyeket zsidó állampolgáraink javára a békeszerződésekben elismertünk. Szeretném természetesen, ha ők a román állameszmét munkájukkal elősegítenék s gazdaságilag is a román nép érdekeivel teljes összhangban igyekeznének fejlődni, ismert életössztönükkel. Az én nacionalizmusom, mint ma a diákság előtt is kifejtettem, egyáltalán nem antiszemita irányú. Más kérdés, hogy igenis meg akarom óvni a román nép egységét és ki akarom küszöbölni azokat a tulzásokot, melyek egyes zsidó elemek részéről antipolitikus módon megnyilvánultak. Szeretném, ha a zsidóság bizonyos formában egységet tudna önmagában teremteni, amely egység a román állam javára érvényesülni igyekszik. Gyanus szemmel csak addig fogják nézni a zsidóság némi elemeit, amíg volt államaik eszméit cipelik magukkal.

Goga kolozsvári előadását a nemzeti párti Patria felhasználta arra, hogy Goga ellen leleplezéssel rukkoljon elő. Különösen be akarja mártani Gogát az ifjúság előtt, amelynek ma Goga egyik bálvány. A Patria cikke Goga fiatalkori politikai működésével foglalkozik és azt írja, hogy 1910-ben az akkori magyar választások előtt Goga elárulta a románságot és el

akarta adni Kristóffynak. Annál megbélyegzőbbnek tartja ezt az árulást, mert a nemzeti párt akkori vezetői elutasították a Kristóffyval való paktumot. Ha Goga árulása sikerül — mondja a Patria — akkor az erdélyi román nemzet egysége szét-tört volna és a román nemzeti eszme hosszú időre eltemetett volna. Csakhogy az alávaló tervet — írja a Patria — idején felfedezték. Vajda lépett közbe és hiusította meg Goga szándékát. A Patria szerint tizezer koronába került akkor a románoknak Goga kielégítése. Ezután szemére lobbantja a Patria Gogának, hogy ő védekezett először a magyar bíróság előtt magyarul és ezzel elárulta azt az elvet, hogy a románok a bíróság előtt csak saját nyelvükön védelmezik magukat. Magyarul jelentette ki a bíróság előtt Goga, hogy nem vállalhat felelősséget azokért az irredenta versekért, amiket lapjában az ő távollétében tettek közé, sőt kijelentette, hogy ő, mint a Petőfi Társaság tagja, nem ír ilyen fércművet. Így vitte ki, hogy csak két heti államfogházra ítélték.

A Tara Noastra — Goga lapja — foglalkozik a Patria támadásával. Kifakad az ellen, hogy a Patria Gogában akkor is csak a politikai ellenséget látja, ha a nemzeti eszméről van szó. Goga tiszta gondolatokkal és tiszta kézzel lép a publikum elé, nem pedig azért, hogy az ifjúságot politikai eszközül használja fel. Goga nem tagja

semmiféle vállalatnak, igazgatóságnak, sem a Renner-börgyárban, sem a Marmarosch Blanknál; nem ismeri a híres Schullert (az Averescanus-párt letartóztatott bankárát) még színéről sem. A Kristóffy-féle leleplezést ostoba koholmánynak nevezi, amiért Vajda egyszer már bocsánatot kért.

A Patria azonban nem veszi olyan könnyen az elegáns gesztust, amellyel a Tara Noastra a sulvos vádak el akarja intézni. Mai számában foglalkozik ezzel a válasszal és azokat hazugságoknak és fenyegetődzéseknek nevezi. Tudjuk — ugymond a Patria — hogy Goga nem tagja semmiféle vállalati igazgatóságnak és mégis tudott magának olyan vagyont szerezni, amely fényűző kastélyához szükséges. És miért van Goga egy pártban Argetoianuval, aki viszont igazgatósági tag a Marmarosch Blanknál. Azon az állításon pedig, hogy Goga nem ismerte volna a néppárt háziszídját (értsd Schullert), csak nevetni lehet. A Kristóffy-Goga-féle tárgyalás nem koholmány, hanem szomorú valóság és az eredeti bizonyítékok ma is megvannak. Vajda nem kért akkor bocsánatot, mert hiszen Goga bűnössége bebizonyosodott. Vajda kegyet gyakorolt Gogával szemben, hogy fenntartsa az erdélyi románság egységét, különösen tette ezt pedig a régi királyság képviselőjének sürgetésére — végzi a Patria.

Baldwin még nem mondott le

Kihallgatások az angol királynál — A munkáspárt hajlandó kormányt alakítani

Berlini jelentés szerint Baldwin kihallgatáson volt az angol királynál és viszatértekor az őt interjuváló újságíróknak minden felvilágosítást megtagadott azzal, hogy a kihallgatás lefolyásáról nem nyilatkozik. Ugy vélik, hogy a király egyelőre teljes tájékozódást akar nyerni a helyzettől.

és Baldwin lemondása állítólag szóba sem került még. Baldwin egyébként minisztertanács után újból megjelenik az angol király előtt.

Az angol politikai helyzetben egyébként tisztulás csak annyi állott be, hogy végleg kiderült,

hogy a koalíciót létrehozni lehetetlen.

A vezető pártok mindegyike a saját létét félti. A munkáspártról úgy hírlik, hogy most már hajlandó kísérletet tenni kormányalakításra. Baldwin lemondását mára várták, de hívei arra kérték, hogy az új parlament január nyolcadiki megnyitásaig maradjon meg hivatalában. Azon re-

ménykednek, hogy addig olyan események állanak be, amelyek a kormány szempontjából javítani fogják a helyzetet. Londoni jelentés szerint a holnapi minisztertanácsban fog csak eldőlni, hogy

a kormány lemond-e a választási kudarc miatt.

Párisi táviratok szerint a francia sajtó élénken foglalkozik az angol választásokkal. Francia körökben úgy vélik, hogy a konzervatívok kudarca és a munkáspárt sikere után

a szabadelvűek fogják a helyzetet jobbra vagy balra eldönteni.

A konzervatív sajtó a leghevesebben ellenzi azt, hogy Ramsay Macdonaldot miniszterelnökké jelöljék. Angol politikai körökből úgy hírlik, hogy a miniszterelnök az alsóházra bizza annak eldöntését, hogy megmarad-e állásában vagy bizalmatlansági szavazattal megbuktatják. Ezzel a konzervatívok a liberálisokra és a munkáspártra akariák áthárítani a kormányváltásért a felelősséget.

Athénben ismét vér folyik

A Görögországban mindegyre hatalmas áramlaoknak akart eleje vágni az a minap keletkezett mozgalom, mely a royalizmus zászlajával újabb zavargások színterévé tette az országot.

Athénből jelentik, hogy az összeesküvés voltaképpen folytatása az októberi

mozgalmaknak. Kísérlet történt arra nézve, hogy a mozgalomnak a hadsereget is megnyerjék.

A royalista színezetű tüntetésekkel kapcsolatban tegnap véres összeütközések voltak az athéni polgárság és a rendőrség között.

Az összeütközésnek nyolc halott

és huszonkilenc sebesült esett áldozatául.

Ellenzéki lapok tiltakoznak a kormányorganumok tendenciáival szemben, melyek az összeütközésekért a tüntetőket akarják felelőssé tenni.

Kétszáz ezer lei évi bért kér a tanács a Rimanóczyért

Szakértőket kérdez meg a város

A tanács legutóbbi ülésén vette tárgyalás alá a Rimanóczy-bérlét ügyét. Régen húzódó válság teszi ominiózussá szinte ezt a bérlésszerződést, mely miatt számos támadást kellett elviselnie a városi tanácsnak.

Rimanóczy — mint közfoglalkozás — legnagyobb jövedője Nagyváradnak, aki békeértékben is milliókat érő hagyatékával Nagyvárad szegényeit akarta megmenteni a nélkülözéstől. A város a Rimanóczy-alap jövedelmétől 30-40 koronás havi segélyekkel egész tömeg elhagyott, szegénysorsba jutott rokkant, munkaképtelen ember létfenntartását biztosította. Az ismert szerződés, mely évek óta lehetetlenül teszi, hogy a Rimanóczy-hagyaték emberi feladatát teljesítse, hónapok óta abba a stádiumba stagnál, hogy

a miniszter elrendelte a revíziót s a régi bérösszeg mai viszonyoknak megfelelő átértékelését.

A tanács a miniszteri rendelkezés értelmében vette tárgyalás alá legutóbbi ülésén a Rimanóczy-szerződés ügyét, melyről Fédernépiólti tanácsos, mint a szegényügyek referense, tette meg előadói javaslatát. Fédertanácsos befejezte a jelenlegi bérlők ajánlatát, akik a fürdő, szálló, kávéház, étterem további bérléért évi kétszáz ezer lelt ajánlanak fel. Fédertanácsos a magánévben úgy találja, hogy a bérlési szerződésnek az ajánlat alapján való meghosszabbítását javasolhatja.

A tanács kebeléből Tatu gazdasági tanácsos szólott a javaslatához. Szerinte a pénzügyi bizottság elé kell terjeszteni a bérlét ügyét s a pénzügyi bizottság szabja meg azt az összeget, mely a mai gazdasági viszonyoknak megfelelően egyenlő a bérlét ellenértékével.

A tanács a polgármester, Mangra főügyész és több tanácsag hozzájárulása után úgy határozott, hogy a polgármester kinevez három szakértőt s a tanács a maga kebeléből delegál három tagot, akik a bérlétekben megállapodnak. A megállapodás után kerül a tanács javaslata a pénzügyi bizottság fóruma elé. A Bucico polgármester által delegált preventív bizottságnak már a napokban össze kell ülnie, hogy végre rendezhető legyen a mai bérszerződés, mely teljesen megrövidíti az örök-hagyó istápoljait, a támogatásra szoruló nagyváradi születési szegények, sajnos ugyancsak felnövekedett seregét.

ELISABETA

lényképészeti műterem,

Foglalkozik a legmodernebb fénykép felvételekkel
Bwdul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 6.

Karácsonyra!

Karácsonyfadiszek, játékok, porcelánárak, pippek, ajándéktárgyak, zománcdények, üvegárak, utazókisérak óriási választékban, feltűnően olcsó árban kaphatók

Farkas áruház-ban

Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 5. sz.

Tárgyalták az adókérdést a kereskedők bukaresti kongresszusán

A Slatul Negustorenc — mint arról részletes tudósításban beszámoltunk — tegnap nagy-szabású gyűlést tartott Bukarestben, melyben a királyságbeli, mint az erdélyi és bánáti kereskedelem baját-dolgát beszélték meg. A tegnap délutáni ülésen — mint Bukarestből jelentik — Stefanescu jassai kereskedő tartott hosszabb beszédet az adók ellen, követelte az egyszázalékos forgalmi adó eltörlését.

Aburel (Marosvásárhe'y) csatlakozik az indítványhoz.

Penescu előadó az adóbizottságok működését ismerleti és panaszolja, hogy az adókiváltó bizottságok nem veszik figyelembe a kereskedők panaszait. Követeli, hogy a kereskedők is képviseltesse magukat a bizottságokban.

Parachevescu pénzügyi vezérigazgató kijelenti, hogy a törvény nem igazságtalan, hanem a végrehajtás körül vannak igazságtalanságok. Ezeket meg kell szüntetni. Bratianu Vintilla pénzügyminiszter meg fogja szüntetni az egyszázalékos forgalmi adót, amely megemelte az ország pénzügyi helyzetét és majd egy újabb fényűzési adóval fogja pótolni.

Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy ő a szabad kereskedelem barátja. Sikert kíván a kongresszus működéséhez. Közeledünk a normális időkhez, de még nem állíthatjuk vissza a kereskedelem teljes szabadságát, amíg a termelés nem lesz normális. Fokozatosan kell helyreállítanunk a termelés fokozását. A spekulatív törvényt sem lehet teljesen hatályon kívül helyezni, de a maga részéről hozzájárul annak módosításához. A kereskedők meghallgatása után fogják enyhíteni a törvényt. Energikusan sikra fog szállani a kereskedők érdekeinek megvédéséért, de a múlt és jövő szabadságát össze kell kötni áthidaló intézkedésekkel. A készpénzhiány azonnal meg fog szűnni, amint a kormány kilizeti az összes belföldi állami adósságokat.

Este a kongresszus tagjainak tiszteletére a Grand Hotel éttermében bankett volt.

Ma este szaval

Tessitori Nóra

Ma este, a Katholikus Kőr nagytermében szaval meg egy áldott tehetségű asszony, Tessitori Nóra alkalm. Tessitori Nóra városról-városra vándorolva tömegeket hódít repertoárjával, a magyar verseknek és a magyar poétáknak.

Ajkain meggyuladnak és perzsegek a szavak s szevaiban pedig újra születnek a költők gondolatai és megelevenednek a betűkbe folyott lélek. Előadásait országsszerte hihetetlen sikerek és tomboló lelkesedés kísérik, költők és közönség egyaránt hódolnak neki, mert akinek versét Tessitori alkaira veszi, annak siker, diadalt, dicsőséget szerez. Művésze pőzok, alitörök, páthossz, művészkedés, vagy művészi mesterkedések nélkül való klasszikus egyszerűség, nemesen egyszerű, valóágos esszenciálódott művészet, amely mindig azt hozza ki a szavak és rímek tömegéből, amit a költő lelke kifejezni akar. Ezért hat a Tessitori Nóra művésze szinte megdöbbentő és varázslatosan lenyűgöző erővel, amikor ókori görög jelmezében megáll a lámpák előtt, mintha valami régi görög jósdának, vagy egy klasszikus ókori szent kultuszának a papnője volna.

A páratlan művészasszony rendkívül gazdag műsorából kiemeljük a Petőfi-, Babits- és Ady-ciklusokat, a székely népballada-sorozatot és a legújabb erdélyi költők termésének bemutatását. Tessitori Nóra műsora előtt Tabéry Géza fog rövid ismeretelést tartani a művészről jelentőségéről az új magyar irodalom szolgálatában.

Az estély 9 órakor kezdődik. Jegyeket elővételben a Hegedűs és Központi jegyirodában,

az estély kezdete előtt pedig a Ksth. Kőr pénz-tára árult. Páholj jegyek ára 240 lei, zsől 60, kőszék 40 és 30, emeleti dílhely 25 és 20, állóhely 15 lei.

Szombaton 15-én a GYERMEKBARÁT műsoros filmestereztélye

Kezdeté este fél 7 órakor.

Tánc reggelig — Belépődij 20 lei.

Jön A szerelem tragédiája Jön

A SZERELEM TRAGÉDIAJA

Dorian filmszínház

Ma, szerdán utoljára

Játék a sorssal

A kettős főszerepben:

Fenyő Emil

...
Dorian film.

A SZERELEM TRAGÉDIAJA

Jön A szerelem tragédiája Jön

Uj! Manikűrszalon Uj!

nyílt a Str. Gen. Mosoin (v. Kert-utca) 1. sz. alatt **KRAFT fodrász üzletében.** — Manikűrös kisasszony azonnal fölvetetik. —

OLCSÓ CIPŐVÁSÁR

December hóban, rövid ideig raktári készleteinket

10% engedménnyel árusítjuk

DERBY (v. Hungária) CIPŐGYÁR R.-T.

Flóktüzletei: Avram J. (Kossuth-) u. 5. Nicolae Jorga (Zöldfa-) utca 7. szám.

Karácsonyi vásár

megkezdődött

az eddigi előírt árakból, 20%-al olcsóbban előírva árusítok minden raktáron található árucikkeket, december 24-ig, kérem az igen tisztelt vásárolni szándékozókat, ezen alkalmat megragadni

Keller áruházában

Str. Avram Iancu (Kossuth-) u. 8 sz. alatt

Orthodox zsidóság kongresszusa Nagyváradon

Tegnap kezdődött meg Erdély egész zsidóságának kongresszusa Nagyváradon.

Hétfőn este előértekezlet volt. Anek több fontos, különösen nevelési ügyekről döntöttek.

A kormányt a kongresszuson dr. Ionescu Péter kultuszminiszeri államtitkárcépvisele, aki egyrészt kitűnően érti a zsidó és magyar nyelvet, — a tárgyalási nyelvet is, — másrészt mint a budapesti kultuszminiszterium volt osztálytanácsosa, tapasztalásan ismeri az erdélyi vallási viszonyokat és a még érvényben levő magyar törvényeket.

Az orthodox hitközség főbbi képviselői közül an Ullmann Salamon beszercei rabbi, Glasner Akkiba kolozsvári, Beck Bernát temesvári, Teitelbaum Samu máramarosszigeti, Krausz Mózes gyulahegyi, Reich Mózes medgyesi, Brach Samu nagyvárosi, Freund Izsák entradami erdélyi. A kongresszus nagyterme zsúfoltig megtelt. A karzat majd le szakadt, mert az érdeklődő hallgató is.

Tizenegy óra után nyitja meg a kongresszust Ullmann Salamon beszercei rabbi. Az elnökségi asztalnál mellette a kormány képviselője ül és két oldalt a legtekintélyesebb főbbi képviselők: Teitelbaum Chaim máramarosszigeti, Ullmann karácsonyfalvi és Freund Izsák entradami főbbi és Krausz a központi iroda titkára ülnek.

Ullmann Salamon megnyitó beszédében üdvözlöli a megjelenteket és Ionescu Péter államtitkárát.

Megemlékezik az iroda eddigi munkáját és hangsúlyozza, hogy az orthodox zsidó egyház ragaszkodik autonómiájához. Erteti a kongresszus előzményeit és bíz a munkára hívja fel a megjelent tagokat.

Krausz titkár felolvassa a királyhoz küldött miniszterekhez intézendő üdvözlő távirat szövegét, majd Schwartz Jakab kolozsvári világi delegált emelkedik szószólóvá.

— Hogy a kongresszus békés és harmonikus munkáját biztosíthassák, a világi delegátusok tárgyalásokat folytattak a főbbi megbízottakkal és a következő megállapodásra jutottak:

1. A kiküldött verifikáló bizottság elnöksége mellett folytatta a delegátusok közlését.
 2. A kongresszus összessége választja meg a központi iroda elnökét. Az elnökségben egy világi elnök mellett egy rabbi elnök lesz, akit a rabbik bizottsága jelöl ki és a kongresszus választja meg.
 3. Kongresszusi, szavazati joggal bíró delegátus csak az lehet, aki valamelyik erdélyi hitközség tagja. (Ez a pont dr. Ionescu bukaresti főbbi ellen irányul, mert delegátusnak választott a hunyadi hitközség, de nem tagja az erdélyi hitközségnek.)
 4. Az eddig élvezett autonómia egyetemes pontját sem adják fel.
 5. Az összes szavazások titkosak.
 6. Világi elnökül nagyiklói Tischler Mór jelölök.
 7. A kongresszus megválasztja az öttagú központi bizottságot. Ezek közül három világi és 20 egyházi delegátus lesz.
 8. A kongresszus vezetősége öt tagból áll: három világi, még pedig nagyiklói Tischler Mór, Nussbaum Sámuel (Nagyvárad) és Fränker (Szatmár) és két pap. Ezeket a rabbik tanácsa jelöli.
 9. Az iroda székhelye Kolozsvár.
- Kijelölök a kandidáló bizottságot. Majd

dr. Ionescu Péter a kultuszminiszter delegáltja emelkedik szószólóvá:

— Rövid leszek, — mondja dr. Ionescu, — mert tudom jól, hogy sokan nem értenek meg. Sajnálatos, hogy még most, Nagyrománia beteljesedése utáni ötödik esztendőben is ilyen fontos megbeszéléseket nem az állam nyelvén tartják, de remélem, hogy a legközelebb már az állam nyelvén fognak tárgyalni.

— Én a kongresszuson mint a miniszter delegáltja veszek részt. A kongresszus tárgyalásaiba nem avatkozom be.

Ezután megemlékezik arról, hogy a zsidó egyházak autonómiája ügyét az 1871. évi törvény szabályozza és addig, amíg azon nem változtatnak, szigorúan ragaszkodni fognak hozzá. Az alkotmány mindenkor biztosítja a zsidóságnak a teljes kulturális szabadságot.

Kéri a kongresszust, hogy kellő higgadsággal folytassák a tárgyalásokat. A kormány nem fog nehézségeket támasztani és szervezeteiket tetszés szerint alkothatják meg.

— Sajnálatos tapasztalja, hogy a zsidóság körül ellenséges áramlatok vannak, de reméli, hogy teljes harmóniában fognak majd dolgozni.

— Az ország egyik legnehezebb kérdése a zsidókérdés. A magyar törvények megengedik a szervezkedést, de az egységes szervezkedést. Most is megtaláljuk majd a módot az egységes munkára.

— Kéri a kongresszust, hogy úgy haladjanak a megkezdett úton, hogy érdekeik mindig összhangban legyenek az állam érdekeivel.

— A miniszter két kívánságát fejezi ki a kongresszus előtt. Az első, hogy a központi iroda székhelye Kolozsvár legyen. Ez azért fontos, mert így könnyebben megtarthatják a szoros kontaktust a hatóságok képviselőivel is.

— A másik, hogy az iroda elnöke ne legyen aktiv főbbi, mert az esetleg előtérbe helyezné a saját hitközsége érdekeit.

Ezt nem akarják ráerőszakolni a kongresszusra, de az általános érdekek szem előtt tartása mellett fontos volna ez.

— Nagyon örvendek — fejezi be beszédét — a fölött a szerencsés választás fölött, hogy világi elnöknek nagyiklói Tischler Mór ültetik a világi elnöki székbe, akinek a személye erre a pozícióra mindenképpen megfelel.

Utána nagyiklói Tischler Mór biztosítja a kormány kiküldöttjét az orthodox zsidóság készségéről, hogy a román nyelvet elsajátítsák és biztosítja a zsidóság lojalitását.

Tischler szavai után a gyűlésteremben viharos hangulat támadt. A chassideus irányzatú rabbik ugyanis nem hajlandók a paktumot elfogadni, úgy, amint Schwartz Jakab előterjesztette. Ionescu Péter időközben elhagyta a kongresszus termét. A gyűlés el is vesztette ezután parlamentáris jellegét. Kisebbségi vitatkozó és szenvedélyesen hadakozó csoportok alakultak, amelyeket később sem sikerült a rendes tárgyalásba felvenni.

lasi menetre rábírní. Minthogy a tanácskozást ebben a hangulatban eredményesen folytatni nem lehetett, a kongresszust félbeszakították. Délután újabb paktumtárgyalások folytak, mert a szélső konzervatívok ellenzik a kolozsvári központot és mindent a régi mederben óhajtának látni.

Véres verekedés a budapesti egyetemen a Lázár-kávéházbeli gyilkosság miatt

A megvert dlákok a nemzetgyűlésen

Az elmúlt napokban, — mint azt megírtuk — véres esemény színhelye volt a budapesti Lázár-kávéház. A kávéházban gyermekfelruházási ünnepélyt rendeztek, melyen természetesen főleg zsidók vettek részt. A kávéházban Pikler Emil képviselő beszéde közben letelepedett nyolc katona, akiknek egyrésze közbeszólásokkal zavarta az ünnepélyt, amiből erős szóváltás, majd az utcán véres verekedés támadt. Löbl József nevű zsidó embert véresre vertek, egy katona: Temmer Mátyás pedig olyan súlyos kézzúrást szenvedett, hogy belehalt. A katonák egyrésze azt vallotta, hogy a támadó Löbl volt, de a többit anuk az ellenkezőjét bizonyítják.

Ebből a kávéházi esetből, közel nyolc hónapi békés szünetelés után, tegnap újabb erős zsidó-hecc és véres verekedés támadt a budapesti egyetemen. A verekedések a múzeum-köruti bölcsészeti karon kezdődtek. A zsidó kinézésű hallgatókat igazolásra szólították fel, majd a folyosón előkerültek a gummibotok, bikaeszkök és ölmosbotok és a magukat igazolni nem szándékozó hallgatókat agyba főbeverték.

Ugyanilyen véres incidens volt a közgazdasági egyetemen és a központi egyetem kapujában, ahol a bajtársi szövetségek diákorségei elállották a kapukat és mindenkit, műegyetemi és joghallgatókat, akik nem tudták igazolni, hogy nem zsidók, véresre vertek, ruháikat leszaggatták, irataikat, könyveiket szertehányták. A verekedők közül a pesti rendőrség senkit sem állított elő és csak később hivatott össze az egyetem vezetősége tanári konferenciát.

Nagyban elmeresíti a különben is hallatlan incidens az a körülmény, hogy egyes pesti lapok uszító és izgató cikkeket írnak.

A nemzetgyűlés tegnapi ülésén általános feltűnést keltett, hogy a Ház nem adott engedélyt Pikler Emilnek napirend előtti felszólalásra. Pikler Emil erről ezeket mondotta:

— Megjelent ma délelőtt a Házban a joghallgatóknak egy küldöttsége. Négyen voltak, kettőnek véres volt a homloka, nagy daganat a fejükön és a kezükön. Téli kabátjuk teljesen össze volt szakitva. Külsejükön is meglátszott, hogy valamilyen dulakodásnak lehetnek az áldozatai. A joghallgatók előadták, hogy ma reggel a jogi fakultás termében megjelent egy cso-

LYA MARA legújabb alakítása.

Szerda — csütörtök

Megalázottak és elnyomottak

Dosztojevszky híres regénye filmen. — Nagy dráma 5 hosszú felvonásban

Ezt megelőzi egy kacagtató vígjáték az „Apolló” mozgó-színházban.

Futó és ebédli szőnyeg, függöny, paplan, átvotók, ág és uti takarók, nagy választéka Olcsó árak!

Cziller Imre áruházában

port gumibotos és vasbotos fiatalember. Ezek először igazolásra szelítettek fel a joghallgatókat. Az igazoltatásnál természetesen mindenkitől azt kérdezték, mi a vallása? Akiról kiderült, hogy zsidó, azt megtámadták, öklükkel és a náluk levő botokkal összeverték.

— Ez a válaszuk — mondták — Lázár-kávéházbeli gyilkosságra.

— Az egyetemi hallgatók — folytatta Pikler — azért jöttek hozzám, hogy bántalmazásuk ügyét tegyem itt szóvá. Először az elnök, Huszár Károly alelnököt kértem, hogy napirend előtt engedjen fel szólalni, ehhez azonban nem járult hozzá, úgy, mint ahogy a többség nem engedte meg az interpellációs könyvbe bejegyzett sürgős interpellációm előterjesztését sem.

A legszigorúbban megvert egyetemi hallgatók: Brüll István, Adler László, Krausz Géza.

Ujabb budapesti jelentés szerint Pikler Emil képviselő az egyetemi incidens ügyében kérdést intézett Vass kultuszministerhez, aki Bethlent helvettesíti. A miniszterelnök kijelentette, hogy az izgatósajtót illetően utasítani fogja a főügyészséget, hogy a lapok ellen indítsák meg az eljárást. A verekezésben részt vett egyetem hallgatókat pedig példásan fogják büntetni.

Ujabb szigorítások

a lakásrekvirálásnál

Minden utóbbi időben elfoglalt lakás rekquirálható — A bizottság eltekint a háztulajdonos jogaitól

Az új lakásrekviráló törvény alapján felállított rekquiráló bizottság alakuló ülését tegnapelőtt délután tartotta meg a városházán Hodor Viktor prefektus elnöke alatt. Az ülésen jelen volt Bucicó Coriolan dr polgármester, a Cercul de Recrutare részéről Pacurariu ezredes, a térparancsnokság részéről Bárdossy Cornél ezredes, Carp főhadnagy, Palicescu százados és több katonatiszt. Cantana rendőrprefektust Dancu komiszarus képviselte, a megyét Avram Miklós aljegyző képviselte. A lakásbérlok szövetsége nevében dr Pelle János ügyvéd, a háztulajdonosok szövetsége részéről dr Simionca György, dr Lengyel Zsigmond és Schwartz Izidor jelentek meg. Továbbá jelen volt Gerlan János dr városi aljegyző, az új rekquiráló hivatal vezetője.

Az ad hoc bizottság előtt Hodor Viktor prefektus ismertette az új törvény rendelkezéseit és felszólította Gerlan Jánost, hogy az aktákat az eddig működő bizottságtól vegye át. Azután a bizottság meg tárgyalta az új törvény alapján megindítandó rekquirálásokról követendő irányelveket. Több, mint egy órai vita után megállapodtak abban, hogy az előzetes eljárásra, a helyszíni szemlére fektetik a főszólyt, amikor a helyszínen fogják megállapítani, hogy el lehet-e venni a lakást vagy sem. A polgárság képviselőinek sikerült azt az engedményt keresztül vinni a bizottságban, hogy megengedték, hogy a rekquirálásoknál, a rekquiráló hivatal és a katonaság képviselőin kívül a bérlok és a háztulajdonosok szövetségének képviselői is jelen lehessenek a helyszíni szemlén.

Tehát ez a négyes bizottság vesz részt a szemlén és ennek véleménye alapul szolgál a rekquiráló bizottság ülésén hozandó határozatokhoz. Alapvetően kimondotta a bizottság, hogy újonnan épített házban nem rekquirál lakást. Végtelen fontos a háztulajdonosok szabad rendelkezési jogának teljes elvetésére hozott határozat, mert ennél a kérdésnél az a vélemény alakult ki, hogy a háztulajdonos szabad

rendelkezési jogát esetről-esetre fogják elbírálni, akkor is, ha a törvény 20. szakasza alapján közös megegyezés, vagy erőhatárlom folytán ült meg a lakás.

A bizottságban, különösen a katonai és tisztviselői tagok kívánságára az a vélemény rögzített meg, hogy

a bizottság minden megürülő lakásra ráteszi a kezét, sőt utólag is beleavatkozik a már elfoglalt lakásba is s azt is másnak kiutalhatja

és amennyiben nagyobb a lakás, úgy több családnak adja ki. Ez a határozat azért hozott, mert úgy vélte a bizottság, hogy előreláthatólag egyszersmindenkorra végget vet a lakáseladásoknak az utólagos beavatkozással.

A hivatal a városháza földszintjén, a 3-as számú szobában fog működni Gerlan János aljegyző vezetése alatt. Pénteken délután 4 órakor tartja az új bizottság első ülését, amelyen újságírók sem lehetnek jelen, mert az ülések zártak, minden nyilvánosság kizárva. A bizottság határozatai ellen a belügyminiszterhez lehet felebbezni, azonban a bizottság döntése szerint a

felebbezés a meghozott határozatot a végrehajtásban nem befolyásolja és a rekquirálás azonnal végrehajtható.

E pontnál a prefektus a polgárság képviselőinek aggodalmaskodására kilátásba helyezte, hogy flagransan súlyos esetekben, esetleges panaszra a végrehajtást fel fogja függeszteni.

Dr Pelle János a Lakók Szövetsége nevében kijelentette a bizottság előtt, hogy a határozatokat a szövetségre nézve a legnagyobb mértékben sérelmesnek találja, különösen azt, hogy csak az előzetes eljárás során enged neki hozzászólási véleményét, míg a határozat hozatalánál szavazati joga nincsen. Így igen kérdéses, hogy a Lakók Szövetsége részt vesz-e egy olyan alakulatban, ahol a határozathozatalban semmi ingerenciát nem gyakorolhat. A szövetség véleménye szerint a polgárság helyzete cseppet sem jobb, mint volt az előző rekquiráló-bizottság előtt és csak annyiban javult a helyzet, hogy a bizottság ülésein a katonai elnök helyett civil elnök fog elnökölni. Ezt a bizottságot is azok a törvények fogják korlátozni, melyek az előbbi bizottsági elnököt s így ettől sem remélhető, hogy a rekquirálások enyhülnek fognak. Sainálattal kell látni a polgárságnak, hogy ahelyett, hogy a rekquirálások megszűnése felé jutna a rekquirálások egyre súlyosabban fognak jelentkezni.

* Fischer áruházban Sas-passage, harisnyák, zokni, keztyűk, clark lánc Oroszlán cernák és minden rövidárú olcsón vásárolhatók.

Diákzavargások Bukarest utcáin

Bukarestből jelenti a Rádor: Tényleg folytatódott a diákzavargások Bukarest utcáin. Mintegy háromszáz diáknak sikerült a királyi palota előtt összeversíni, ahol hazafias dalok éneklése mellett tüntetők. Innen az egyetem felé vonultak a tüntetők és útközben összeütköztek a rendőrséggel. Ralle rendőrfelügyelőt inzultálták. A rendőrség erőlyesen fogott a rend helyreállításáért, mire a diákok az egyetem épületébe menekültek. A rend fenntartására katonák is kivezényeltek.

Az egyetem rektora kommuikációt adott ki, amelyben emlékezteti a diákokat kötelezettségeire, amelyeket a beosztás alkalmával írásban is magukra vállaltak. Ma összehívták az egyetem tanácsát, hogy döntsön az egyetem bezárásáról. Az orvoskari egyetemen tanuló diákok a menzában gyűlést tartottak, amelyen határozati javaslatot fogadtak el, amely követeli a numerus clausus bevezetését az egyetemekre, továbbá a román diákok helyzetének orvoslását. Követelik továbbá, hogy orvostanhallgatók csakis saját felzetükhöz tartozó hullákat boncolhassák. A büntető szankciókat kérnek a nemzet, a lázó sajtó ellen, végül az új egyetemi bályzat hatályon kívül helyezését, valamint a letartóztatott diákok azonnali szabadlábra helyezését. Egyben kimondott gyűlés, hogy rosszalását fejezi ki az egyetemi felvételi vizsgálatokkal szemben.

Tegnap este a tüntetések kiújultak. Egy nagyobb csapat diák kíséreltet, hogy a királyi palota elé vonuljon. Azonban a kivonult két század katonaság beállította őket, miközben 36 előállítás történt. A letartóztatott diákok ügyéből Tatarescu belügyi államtitkár személyesen vezeti a vizsgálatot.

PARLAMENTÁRIUSOK

* A parlament küldöttei a királynak Bukarestből jelentik: A parlament küldöttsége tegnap adta át a trónbeszédre hozott válaszfeliratot az uralkodónak. A király rövid beszéd kíséretében megköszönte a két ház hódolatát. A beszéd hangvételén az egységesítés munkájának fontosságát, a termelés fokozását, a földreform végrehajtását, a kisbirtokosok segítségét.

* Főpapi kinevezés. Bielik Imre apostoli vikárius Mayer Antal általános helynököt és kanonokot bátormonostori apáttá nevezte ki.

* Dékánválasztás a nagyváradi jogakadémián. A nagyváradi jogakadémia tanári kara dr Hoványi Gyulát újból dékánná választotta meg két évi időtartamra.

A temesvári magas foktartalmu

„RECORD-SPECIALA“-SÖR

eredeti gyári palackozásban

kávéházakban, bodegákban, csemege-üzletekben kapható

Mindenki számára alkalmas karácsonyi és újévi ajándékok

naptárak

ugyszintén irodai felszerelések és románnyelvű nyomtatványok legelőnyösebb árban beszerezhetők özv. Boda Gyuláné és zeneműkereskedésében str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 16.

DECEMBER 15-én este 9 kor
A TÖREKVÉS
 műsoros táncestélye
 a Keresk. Csarnokban.

* Poincaré fogadja Bethlen magyar miniszterelnököt. Párisból jelentik: Poincaré kedd délutánra tűzte ki Bethlen magyar miniszterelnök, Kállay, Valkó és Horányi fogadását.

* Iványi-Grünwald-Rippl-Rónai-Katona Nándor európai művészete dominál a Katholikus Kör földszinti termében lévő Nemzetközi kiállításnak páratlan sikerét. Iványi-Grünwald két hatalmas vászna, világvárosok tárlatain nyert első díjat és abszolút remeke a pikturának. Katona Nándornak ezen a kiállításon a leghatalmasabb vászna, olyan alkotás, mely ezt a csodálatos művészt a legteljebben reprezentálja. Katona Nándor képeit ma Angliában és Olaszországban keresik. Rippl-Rónai ecsetét nem kell bemutatni, neve világmárka és a Nemzetközi kiállításon levő két képe, a nagy művész legragyogóbb teljesítménye. A Nemzetközi kiállítás naponta zsúfolva van Nagyvárad műértő közönségével és a legnagyobb elragadtatással konstatálja úgy a látó, mint a közönség, hogy a mesteri művelemeknek ilyen csoportját még soha nem látták Nagyváradon.

* A temesvári Record-sör az udvari vadászati ebédnél. Emlékeztet, hogy az udvari királynapiak alatt Őfelsége itta első ízben a Temesvári Sörfőzde legújabb különlegességét, a „Record-Speciálát“. Őfelsége környezetétől megtudva, hogy ez Temesváron készült, szárnysegédét bizta meg, hogy a gyárnál egy hetenként elküldendő adományt adjon le. Az elmúlt hétfőn a bátyi Vadászteremben a király Őfelsége, a görögörökös és Pál görög herceg részvételével megtartott udvari vadászat után ebédnél az Őfelsőbb utasításra, a temesvári Sörfőzdenél telefonon rendelték Record-Speciál-sört, mely egyszersmind egyedül italként került a magas vadászati asztalára.

* Kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők figyelmébe! Ezuton értesítjük tagjainkat, hogy befizetéseinket minden vasárnap d. e. 10—12 órákor tartjuk a Palace-étterem pincehelyiségében. Ezenkor vezetőségi gyűlést is tartunk. Az alkalmazottak szervező bizottsága minden kedd este, a tisztviselőké minden szombat este 8 órákor tartja értekezletét ugyanott. A vezetőség.

* Koncz János világhírű hegedűművész egyetlen hangversenyét 13-án, csütörtök este tartja a Kath. Körben. Jegyek Musicában.

* Halálozás. Mint részvétellel értesítjük, özv. Káhn Józsefné sz. Stern 55 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Gyászolják gyermekei: Káhn Vilma férj. Farkas Jenőné, Káhn Sándor, Káhn Ilonka, unokái, testvérei és rokonai. Temetése e hó 12-én, d. u. 3 órákor fog végbe Patak-utca 1. sz. gyászházból.

* Esernyőket legolcsóbban Blumnál.

Azon töröm a fejemet kedves szerkesztő ur, hogy voltaképpen szegény ember vagyok-e én vagy nem? Az orvosi kongresszuson azt határozták a doktor urak, — amint a lapokban olvastam — hogy a szegény embert ingyen kezelik, de a többiek fizessenek az első konzultációért 100, útnak és a beteg lakásán 200, éjjel 300 leit. Minden további vizsgálat díja 60 lei. Van vagy néhány ezer köz- és magántisztviselő városunkban. Vajon ezeket a doktor urak melyik kategóriába sorozták? Aligha a „szegények“ közé! Magam is tisztviselő vagyok, amilyen magas rangban, olyan szerény jövedelemmel. Ha a jó Isten egy hónapig tartó betegséggel sújtana, egész havi fizetésem alig fedezné az orvosi díjakat; mivel pedig a betegség patikával is jár, hát bizony két havi fizetésből alig jutna másra, mint doktorra és patikára. Ugy gondolom, hogy a szegény és „nem szegény“ osztályozás a mai viszonyok között nem megfelelő. Mert vannak, akik nem tudják fizetni a magas orvosi díjakat, de az ingyenes kezelést mint alamizsnát sem akarják elfogadni, mert nem engedi társadalmi pozíciójuk, önérzetük, na meg a szemérem. Számolni kell a jogos és érthető emberi érzékenységgel is, mely nem lehet csupán a gazdagok privilégiuma. Kissé szívtelennek tetszik bárkit is, mert a sorsot a földi javakból kizárta, az elé az alternatíva elé állítani: vagy kijelented, hogy szegény ember vagy és nem tudsz fizetni, s akkor meggyógyulsz, vagy szégyenled magad, nem bírod a megaláztatást s akkor nem fogsz meggyógyulni, talán meg is halsz. Hígyje el kedves szerkesztő ur, sokkal inkább az utóbbit választanák! De, sajnos, ma már meghalni sem szabad mindenkinek, mert ma már 5—6000 leien alól el sem temetik az embert. Azon töröm a fejemet, kedves szerkesztő ur, minek is születtem? Élni nem lehet, mert minden oldalról fojtogat a drágaság, meghalni meg nem szabad, mert ma már ennek is megfizethetetlen a taksája, amivel a szegény hátramaradottakat megterhelni lehetetlen. Mit csináljon hát a szegény ember? Fogadja szerkesztő ur nagyrabecsülésem kifejezését és közölje közérdekű soraimat b. lapjában, hátha meg fog születni erre a harmadik kategória is, t. i. a középső. Egyelőre ez.

* A költségvetés felterjesztése. A költségvetés számadataival most készült el a város. Tegnap már meg is érkezett a belügyminiszter távirata, aki december hó 15-ig kéri a város jövő évi budgetjét felterjeszteni.

* A Gyilkos ünnepi száma e hét végén díszes vászonkötésben jelenik meg. Egyes szám ára 20 lei. Ezuton hívjuk fel a t. előfizetőket, hogy mindenki hához kapja teljesen ingyen a Gyilkos városi kiadóhivatalától.

* KERTÉSZ Str. Rimanóczy-utcai szövet, posztó, selyem és vászonüzlete utólérhetetlen olcsó áraival. A cég kizárólag elsőrendű, megbízható árukat hoz forgalomba.

* Adakozás. Az izr. nőegylet leányárvaházának adakoztak: Weisz Gézné 100 lei, Büchler Mártonné 100 lei, dr. Löblé Lászlóné 200 lei, dr. Jónás Emilné 100 lei, Daniberg Ignácné 100 lei, Rosenberg Izsóné 100 lei, Beck Arturné 100 lei, Beck Nándorné 100 lei, Wegner Mór és neje házasságuk 25-ik évfordulóján 100 lei, Máhringer Károlyné 200 lei, Braun Mórné 50 lei, Goldmann Miksáné 40 lei, Wallerstein Ferencné 20 lei, Lusztig Jakab végrendeleti hagyománya 200 lei, Deutsch Arminné Hollód 100 lei. Az „Aggók Otthona“ részére özv. Amigó Mórné 1000 lei. A nő-

egylet céljaira Hollander Károly Lustig Sománé után 500 lei. Az összes adományokat hálásan köszöni az Elnökség.

* Szabadon bocsájtott antiszemita vezérek. Bukarestből jelentik: A fascista és antiszemita zavargások miatt fogva tartott Zelea Codreanu és fiát ma szabadon bocsájtották.

* A szombati teaestély. A Gyermekek barát szombati estélye iránt óriási az érdeklődés. A műsor nagyszerű száma lesz Sas Ede „Csipkerózsza“ című bájos jelenete, melyet Sulyok Ica, Südy Jenő, Gargya Géza és Gercsényi Elemér fognak előadni. Guttman Miklós dr. zongoraművész játéka a következő szám. Ezt a Gyermekek barát működéséről felvett szenzációs film fogja követni, melyet Iric Sándor a kiváló film-operatőr vett fel a nagyváradai szép asszonyok segítségével. A filmet Peredy György újságíró konferálja. Nagyszerű büffé lesz és tánc reggelig a legkiválóbb cigány: Bura Karcsi játéka mellett. A tea-estély kezdete este fél 7 órákor. Belépő-díj 20 lei. A hölgyeket, akik a büfféhez ajándékoznak, kéri az elnökség, hogy szombat délelőtt 10 óráig küldjék ajándékaikat a Kath. Körbe.

* Ujabb vasuti karambol egy halottal és öt sebesülttel. Szombatról vasárnapra virradó éjszaka Chitilla-Ciocanesti állomáson két tehervonat összeütközött. A karambol pillanatában mindkét szerelvény teljes sebességgel haladt. Az összeütközés olyan erővel történt, hogy a két mozdony izzéporrá zúzódott. Tönkrementek a mozdonyok után rohanó teherkocsik is, husz kocsik pedig lefordult a vágányokról. A kocsik roncsai alól egy halottat és öt súlyos sebesültet mentettek ki. A szerencsétlenséget az okozta, hogy az egyik vonat vezetője teljesen részeg volt s az állomásfőnök intézkedése nélkül indította el a maga szerelvényét.

* Pincetűz az Apolló-épületben. Tegnap délután híre futott a városban, hogy ég az Apolló-épület. A tűzoltók azonnal kivonultak. Az Apolló-épület pincéjében ipari nyersanyagok fogtak tüzet. Nagy füst tödült ki a pincéből az udvarra és az utcára is. Egy óra alatt a tüzet eloltották.

* Hattyulovag az ideai szezon slágeroperett. Legszebb száma az „Agyó te drága barna lány“. Kottája kapható a Hege-düs Hirlapiroda zeneműosztályában.

* Stingli-zongora, börgarnitúra, téli háló, ebédlő álló órával, persa és gyári szőnyegek, hencsertakarók. Wertheim-kasszák, minden elfogadható árban Beck és Benjámin Str. Gogalniceanu (Várady Zsigmond-utca) 11. sz. Telefon 1703.

Max Brohmann
 Bukarest Str. Apolodor 33 Telefon 32-4

Az ismert cég speciális osztályt létesített és elvállalja a kereskedő és iparosvilág képviselőit és különféle érdekeik keresztyvitelét a központi szerveknél, bankoknál, hatóságoknál stb. Bukaresben, úgy, hogy a felek az utazást és egyéb költséget megtakarítják. — Ajánlatok az összes bukaresti nagybankoktól.

218

Utazókosarak

viszonteladóknek is, játék, baba, karácsonyfadíszek, babajavítás

Farkas áruház

Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 5.

Kockacukor

Mihelfy Jenőné

Egyesülési (volt Szt. László)-téren

30.50 kg.-ként.
 kapható.

* Esernyő, harisnya, keztyű a legolcsóbb Szenszki Miklósnál, Sas-pasage.

* Egy nagy tömeg vászon, schifon, batist, fehérnemű anyag, ingzefir és ágyhuzat, damaszt érkezett a Körösparti Áruházba. Ezen cikkek beszerzésénél keresse fel a Körösparti Áruházat, ahol az árak a legolcsóbbak. Tisztviselőknek árengedmény, gedmény.

* Brázay Kalogén fogkrémjét használja, hogy foga ragyogó fehér legyen. Mindenütt kapható.

* Kedvező alkalom olcsó öltözködés-re! Mint minden évben, ez idén is nagy meglepetést kelt Székely Avram Jancu (Kossuth) utca 5. sz. alatti posztóáruház nagy karácsonyi vására. Különös tekintettel a nagy pénzhíányra, e hó 25-ig kabát és öltönyt szövetraktári készletét 10 százalékos engedménnyel árusítja. Hogy az nem üres reklám, minden egyes vevő meggyőződhet róla, hogy az előírt szigorúan szabott árakból részesül fenti kedvezményben.

* Ujabb rekord. A Diana sósorszesz elérte a jóság és népszerűség rekordját.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: Első csemetés, vigjátékjúdonság harmadszor, bérleten kívül.

Csütörtök: Ripp van Winkle, operettreprez A) bérlet 49. szám.

Péntek: Cyrano de Bergerac, B) bérlet 50. sz. Szombat d. u.: Hazajáró lélek, olcsó helyárakkal. Szombat este: Troubadour, operareprez, bérleten kívül.

Vasárnap d. u.: Szép asszony kocsisa, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Tangókirálynő, operettjúdonság negyedszer bérleten kívül.

Hétfő: Troubadour, operareprez A) bérlet 51. sz.

— Első csemetés. Ma Henequin nagyon elmés és kacagtató vigjáték, az Első csemetés kerül színre bérleten kívüli előadásban. A főszerepeit e nagyszerű vigjátéknak Pogány, Körösi, Zilahy, Tóth, Madas, Sorr, Földes és Misoga játsszák.

— Ripp van Winkle. Planquet gyönyörű zenéjű romantikus operettje, a Ripp van Winkle lesz csütörtökön este A) bérletben a színház műsorán. E klasszikus operett vezető szerepeit Baksay, Zilahy, Borovszky, Misoga, Madas, Békési és Márkus éneklik. A zenekart Várdi karnagy vezényli.

MOZI

— Az Apolló mozgószínházban szerdán Dosztojevszky műve alapján, a „Fekete alakkok és elnyomottak” 5 hosszú felvonásos nagy dráma kerül vetélésre. Dosztojevszky remekének női főszerepét Lya Mara, a legbájosabb filmművész alakítja, ainek mellő partnere Ehrich Kaiser Titz, ki a fő férfi szerepet játssza. A Lya Mara filmet megelőzi egy kacagtató vigjáték! Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

— Ma utoljára látható a Dorian-filmszínházban a „Játék a morssal” című 5 hosszú felvonásból álló kiűző magyar film, melynek kettős főszerepét Fenyő Emil alakítja. Ez a nagyszerű Dorian-film, amely egy morfiasta meggyőzően eljárat mutatja be, ma utoljára látható az 5, 7 és 9 órási előadásokon.

„Kék csillag” ★ Áruház

Piața Unirii, N. Iorga (Zöldfa-utca) sarok

HARISNYÁK, KEZTYÜK, női, fiú és leánygyapjuszettetek. — RÖVID-ÁRUK nagy választékban. 2132

OLCSÓ SZOLID KISZOLGALÁS!

LEGUJABB

A miniszterelnök Nagyváradon

Este 9 órakor Brătianu miniszterelnök különvonattal Nagyváradra érkezett. A miniszterelnök kíséretében vannak: Franasovici belügyi államtitkár, Dimitriu szenátor, Marin Vararu vezérfelügyelő és Plesoianu kabinetfőnök. A pályaudvaron a hatóságok fejei, élükön Hodor prefektussal és a liberális párt nagyváradai vezetői várták. Révig Porumb Nesztor és Dejeu Péter a vonat elé

utaztak. A miniszterelnök és kísérete ma reggel 5 órakor Tenkére mennek és onnan autón néhány környékbeli falut fognak meglátogatni. A miniszterelnök este tér vissza és utazik vissza Bukarestbe. Az utazás kizárólagos célja az, hogy a kormányelnök személyesen ismerje meg a helyi viszonyokat és tanulmányozza a közigazgatás gyakorlati menetét Erdélyben.

Interpelláció a szenátusban Széchenyi püspök haláláról

Bukarest, december 11. A szenátus tegnap esti ülésén Pangrati szenátor interpellációt terjesztett be gróf Széchenyi Miklós püspök halálával kapcsolatban. Az interpellációban ezeket mondta:

— Gróf Széchenyi Miklós nagyváradai magyar püspök Magyarországra ment hét vagon holmijával s nemsokára Budapesten meghalt.

Csodálkozik, hogy a püspök koporsó-

jára a legszebb koszorút — mint egyes újságok írják — a budapesti román követség helyezte el. Az elhunyt püspök jó magyar hazafi volt, amint nekünk is kötelességünk, hogy jó román hazafiak legyünk. Éppen ezért nem érti a román követség gesztusát s erre nézve felvilágosítást kér.

Duca külügyminiszter azt válaszolja, hogy erről a tényről eddig semmi tudomása sincs.

dóság ellen irányul s követelik, hogy a verekedőket megbüntessék. Az egyetemet ma a zsidó hallgatók elkerülték.

Uj magyar devizarendelelet

Budapest, december 11. Kállay pénzügyminiszter a kölcsönnel kapcsolatban tárgyalt a devizakérdésről. A kibocsátandó új rendelet szerint csak bizonyos számú autorizált pénzintézet foglalkozhat majd deviza és valutaüzletekkel.

Ujabb véres royalista tüntetés Athénben

Athén, december 11. A royalista gyűlésről százezren a Zeus-templom elé vonultak az uralkodónak hódolatukat kifejezni. Az attikai falvak népe népviseletben jelent meg, szintén fanatikus royalisták, akik Venizeloszt legutóbb megbuktatták. A gyűlés incidens nélkül folyt le, de később néhány revolverlövés dördült, mire a kormánycsapatok tüzeltek. Rettenetes pánik keletkezett. A menekülő tüntetők ötszáz köztársasági diákkal találkoztak s egymásra lövöldöztek. A diákokat lovasság szórta szét. Nyolcan meghaltak, számosan megsebesültek, köztük Kaligás volt miniszter is. A vendéglőket, kávéházakat bezárták. A rend helyreállt este.

Megbukott fajvédő jelölt

Budapest, december 11. Gieswein kerületében Magyaróváron Kühnel Loránd egységespárti gépgyáros 3691 szavazattal győzött Anka János fajvédő 1088 szavazatával szemben.

Budapest, december 11. Az ellenzéki képviselők szigorú megtorlást követelnek az egyetemi ifjúság éles hangú határozata miatt, amely főleg a galíciai zsi-

Tőzsdei jelentések

Zürich, december 11. Nyitás: Berlin 10 0/0 a 135, Newyork 573 fél, London 2504, Páris 3067, fél, Prága 1675. Budapest 0.0305, Bukarest 288 fél, Bécs 0.0081.

Bukarest, december 11. Zárlat: Páris 1050, London 853, Newyork 197, Milanó 858, Zürich 3425, Bécs 28 egyn., Budapest 110, Prága 580.

Valuták: Font 850—865 frank 1110—1130, frank 35—36, lira 870—890, dinár 220—230, dollár 200—202, osztrák 28—29, magyar 65—75, szokol 570.

Zürich, december 11. Zárlat: Amsterdam 218 fél, Newyork 573 fél, London 2504, Páris 3072 fél, Milanó 2495, Prága 1676, Budapest 0.0305, Belgrád 652 fél, Bukarest 288 fél, Bécs 0.0081.

Budapest, december 11. Magánforgalom: Földhit. b. 280, Magy. H. 570—575, Osztr. H. 152—155, Keresk. b. 1150—1170, Hazai b. 230, Olasz b. 44, Angol-Magy. 88, Leszám. 98, Lloyd b. 20, Hazai tak. 4000, Ált. tak. 170, Salgó 585—595, Köszén 2410

—2450, Urikány 825, Államv. 380—400, Ofa 555, Hitel fa 43, Viktória bútor 11 fél, Naszici 2050—2075, Rima 100—104, Ganz-D. 4700, Ganz-Vill. 2175, Fegyver 1350—1400, Schlick 105 ezer, Magyar Cukor 2875—2950 ezer, Mezőhegyesi 333 ezer, Izzó 660—670 ezer, Östermelő 222 ezer, Gummi 155 ezer, Jutá 180 ezer, Mútrágya 220 ezer, Egisz 47 ezer, Spódium 180 ezer, Baróti 15500.

Budapesti terménytőzsde. Budapesti buza 105 ezer, dunántuli 98—100 ezer, pest-megyei 101000, budapesti rozs 77 ezer, tiszavidéki 75 ezer, takarmányrépa 68—69 ezer, budapesti zab 82 ezer, óstengeri 82 ezer, dunántuli 65 ezer, prompt csöves tengeri 51 ezer, prompt korpa 43—43.500.

Uri fehérneműek

méret szerint

Róth M. Utóda

cégnél, Mária királyné-té 3

A SZERENCSE

Írta: Zombory Jenő

68

— Tudja Erzsébet, még várok s ha lenfonál szakad, megkérem a kezét. —
— Nyilván későn teszem meg, még minél előbb korán lesz, de ötmilliója van és nagy szükségem van arra a pénzre. —
— Azért kérettelek titeket, hogy bejárnatok hozzánk, hogy megkérték a kezét.

— Csodálatos és apa nem szólt semmit.

— Apa megtagadta a beleegyezését. —
— Miért?

— Mert egyszerű polgári származású lettem.

— Akkor nagyon okosan tette, — szólt.

— Már pedig én szeretem és hozzá akarok menni még akkor is, ha apa ellenkezik.

— Önkre akar tenni bennünket? Akkor házasságom is füstbe megy. Ehhez hercegnővel, már pedig nekem nem van a pénzére.

— És te mit szólnsz hozzá Vilmos?

— Bámulom önt és igazat adok önnek. —
— Jó teszi, ha a szívére hallgat. Bár én nem hiszem, hogy lehetne. Mit mondott ön apának?

— Azt mondtam, hogy minden apai ellenére is felesége leszek annak, akit szeretek.

— Erzsébet ön angyal, Istenem, ha én nem hiszem, hogy lehetne. Mit mondott ön apának?

— Azt mondtam, hogy minden apai ellenére is felesége leszek annak, akit szeretek.

— Vilmos, te jó vagy hozzám. Biztosan, hogy szíved szerint fogsz nőülni. —
— Szeret, az bátor és erőves. De nem hiszem, hogy sokáig. Akartok sok pénzt? Sokat?

— Jgyan ki nem akarna sok pénzt, —
— hiszen azért kell elvennem Erzsébet hercegnőt is, pedig olyan gazdag, hogy nem bírok reá nézni.

— Adok nektek egyenként 100—100 ezer forintot, hogy feleséget találjatok, akit szeretek.

— Komolyan mondja ezt Erzsébet?

— Sokkal komolyabb a dolog, hogy ti találjatok valakit, akit szeretek.

— Hol az az ember, hogy csókoljam meg?

— De hiszen az előbb még haragudtál rám.

— Az akkor volt, de most már nem haragudok.

— Biztos ez, hogy nem kell elvegyed?

— Ha megkapom a pénzt, egész biztosan is biztos már, hogy megkapom.

— Pénzt, mert apa is bele fog egyezni, hogy bele egyezzen. Apa is kap valamit. —
(Folyt. köv.)

Prima hízott uradalmi

Sírsírtések
kaphatók
városi hivatalában

St. Ladislau (Körös-u.) 7

Utlevél
legolcsóbban és leggyorsabban

szerezhető
legolcsóbban és leggyorsabban

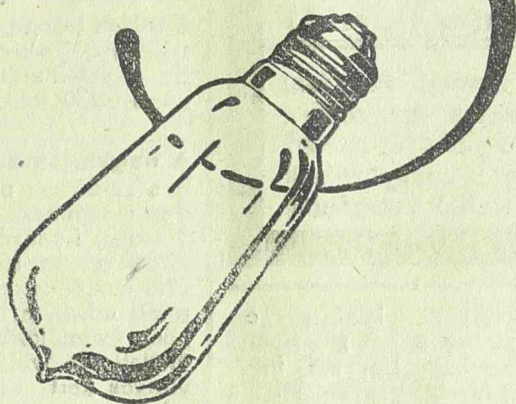
Schreier

Marcel Mare (Tisza Kálmán-tér) 1

Utazást naponta Kolozsvár

Brasó és Bukarest között.

Verfex

Gyapjuipar Rt. Str. Reg. Ferdinand 13

Engross: Fonal (Perzsa, Smyrna, Jumper). Kötött és szövött árúk, gyapju szövetek.

Detail: Gyapjuszövet, selyem és gyapjutricot, vászon és chiffon.

Telefon 16 63. 1644 Sürgőnycim: Fonal.

Vegytisztító üzlet

Bazár épület — Színház oldal.

ELVALLALOK mindennemű felsőruha

TISZTITAST Vasalások azonnal.

BORGOS SÁMUEL.

Régiségeket
vásárol
és elad.

Különlegességek
porcellán, üveg,
fayence és email.

Nagyvárad

Strada I. C. Bratianu
(Szaniszló-utca) 1 sz.

Remélem tudja
már, hogy leggyor-
sabbban intézi el
utlevél ügyeit
és vizumát

Kolozsvár, Bras-
sóban és Bukarest-
ben DEUTSCH és
FIA irodája
Palace (v. Panoni)
kávéház.

24 óra alatt

készítünk női és férfi

fehérneműket

kelengyét,

női és gyermek

felső ruhákat.

Erdős Malvin rózsás

Piața Unirii 7 sz.

A csokoládé szakmában
tavakany utazót keresünk

Erdély számára. Csak olyanok jelent-
kezzenek, akik több éves sikerre te-
kinthetnek vissza és jó referenciákkal
rendelkeznek. Ajánlatok Casuța Poștala
No. 76. Bukarest intézendők.

Olcsóbb lett az izzólámpa

Kapható STERN „VILLAMOS” Strada
Vlahuta (Szt. János-u.) 20. Vállal minden
villamossághoz tartozó munkákat. Olcsó
raktár villamos felszerelési cikkekben.
Éjjel 10 óráig ügyeletes szerelő. Telefon 556. sz.

Eladó

porcellán edények, függönyök, szőr-
mék, fehér- és asztalneműk, képek,
perzsaszőnyegek, régi irászat. Bi-
zományba elfogadok bármilyen el-
adásra alkalmas tárgyakat.

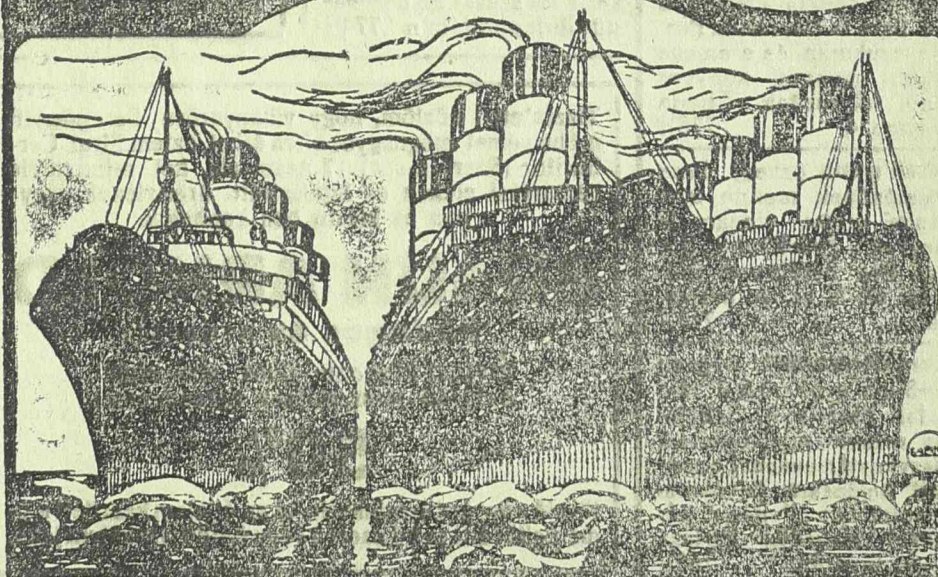
Kelepecz Dezső,
ált. keresk. irodája Calvin-utca 6.

Nagy kereskedő ház
keres utazót

Nagyrománia számára, kalapszakmában
specialistát, aki jó referenciákkal ren-
delkezik, románul, németül és magya-
rul beszél.

Ajánlatok „REISENDER” jelíggel a követ-
kező címre küldendők: Annoncen Expédi-
tion D. Adonia Bukarest, Str. Sarindar 4.

CUNARD LINE

RENDSZERES SZOLGÁLTAT
BUKAREST TEMESVÁR NAGYVÁRAD
INDULÁSSAL

HAMBURG ROTTERDAM
SOUTHAMPTON CHERBOURG.

ES
SOK MÁS EURÓPAI
KIKÖTŐKÖN AT.

NEW-YORK
BALTIMORE
BOSTON
SAN-FRANCISCO
PHILADELPHIA

QUEBEC, HALIFAX, MONTREALBA — CANADA.

A VILÁG LEGNAGYOBB FLOTTÁJA

AZ ÓRIÁS-HAJÓK NEVSORÁNAK EGY RÉSZÉ:

BERENGARIA — AQUITANIA — MAURETANIA
SCYTHIA, CARONIA, LAONIA, SERVA TYRRHENIA ÉS SOK MÁS

FRANCONIA, SAMARIA, CARMANIA — FELNEM SZOROLT HAJÓK —

KÖZPONT: BUKAREST — TAVIRATCIM: CUNARD.

FORDULJANAK BIZALOMMAL

Oradea-Mare — Nagyvárad

Strada Rimanóczy-utca 5. szám alatt

A legkisebb hirdetés ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sz. p. vastag

„INDUSTRIA“

Ipari és kereskedelmi vállalat, Oradea-Mare, Calea Victoriei 1

Raktárban tartunk saját gyártmányú orvosi, vegyész, irodai, raktárnoki, fűszeres, pincér, borbély, hentes és gépész kabátokat, szőrt, kazántisztító és kék munkásruhákat elsőrangú anyag és kivitelben. — Gyárak, bányák, nagyüzemek figyelmébe ajánljuk magunkat és kívánatra árajánlattal szolgálunk

✕ Levelezés ✕

Intelligentler deutscher Unterprache mögen zwecks geselliger Zusammenkünfte resp. Sommer Ausflüge schreiben bei Berufsausschuss an H. Grach per „Delta“ Bauak. tiengesellschaft Piața Mihail Viteazul No. 11. 702

✕ Oktatás ✕

Urleány zongora órákat ad jutányosan, esetleg ugyanott gyakorolni is lehet. Cim a kiadóban. 711

✕ Alkalmazás ✕

Ögves fiatal leány cipő-üzletbe felvétetik. Cim a kiadóban. 753

Özvegy urasszony, aházartás minden ágában járatos, magános urnát vagy urnónél házvezetőnő állást keres. — Leveleket „Özvegy“ jellegre a kiadóra. 747

Jó irásu, négy polgári végzetű fiatal leány kezdő irodai alkalmazást keres. „Kezdő” kiadóra. 742

Bevezetett cukorka és fűszer ügynök helyben és vidékre csakis elsőrendű erő fixre is felvétetik. Par tria cukorka és csemege rektár, ugyanott könyvelőnőt felvesszünk. Strada Saguna 4. 775H

Intelligens özvegy házvezetőnőnek menne magános urhoz, vidékre is megyek. Érdeklődni Str. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi ut) 9. sz. a portánál. 778H

Kereskedelmi végzetű 2-3 évi gyakorlattal bíró fiatal tisztviselő, lehetőleg román nyelvtudással részvénytársaságnál azonnali belépésre felvétetik. Ajánlatokat „Pedász” jelleggel Hegedűs Hirlap-iroda továbbítja. 766H

Idősebb urleány házvezetőnőnek ajánlkozik, magános ur vagy urnához. Cim a kiadóban. 773H

Jó főzőnő, aki mindenhez ért, állást keres. Cim Str. Florilor (Virág-u) 1. Buzvitai-utca. 772H

Vidéki nagy iparvállalat keres azonnali belépésre kereskedelmi végzetű nőlen tisztviselőt. Románul és németül tudók előnyben. Részletes ajánlatok Feketeerdői Üveggyár Rt.-hoz Padurea Neagră (Jud. Bihor) intézendők. 762

Mindenesnek jó bizonyítvány nyel rendelkező leány felvétetik. Str. Cuza Voda (Szacsavay utca) 40. E ső lakás balra. 771H

Szobalinas ajánlkozik. Lakás Strada Randunelei (Fecske-u.) 2. sz. 769H

Román-magyar irodai munkaerő délelőtti irodai alkalmazást keres. Szives megkeresést „Komoly” jellegre a kiadóra kérek. 763

Háztartásban jártas mindenes főzőnő keresek vidékre magas fizetéssel. Grósz Béla, Avram Iancu (Kossuth u.) 4. 767H

Perfect szobalányt és szakácsnét, jó bizonyítvánnyal, nagyobb fizetéssel felveszek. Cim a Hegedűs Hirlap-irodában 774H

Nagyon jólelkű gyakorlott gyermek gondozónő felvétetik. Ugyanott intelligensebb negyven jólelkű árvalány igazi otthonot talál mint családtag. Cim Str. Gerlucz utca 1, szám kapuján. 765

Jól főző szakácsnő azonnalra felvétetik. Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 13. 779H

Munkásnők, tanulólány felvétetika Borítékgyárban Mészáros-utca

Bank vagy boltiszolgai állást keresek. Str. Rándunelei (Fecske u.) 2. sz. 768H

Olcsó elárusítás!

Tekintettel arra, hogy az olcsóbb dísz tárgyakat kiárulom, melyek

Karácsonyi ajándékoknak

rendkívül alkalmasak szép tárgyak 50 leltől kezdve már 50 leltől kaphatók

Sternberg I.

ORADEA-MARE Piața Unirii Kishidő

Telefon: 13-45.

Telefon: 13-45.

Tisztelettel közlöm, hogy villanyerőre berendezett műhelyemet megnagyobbítva áthelyeztem Sirul Cerburilor (Szarvas-sor) 17 szám alá, hol mindenféle háztartási cikkek és hitelesített úrmértékek nagyban és kicsiben kaphatók.

BRAUN ARNOLD

bádogos és szerelő

Elvállal központi fűtés vízvezeték- és fűrdő felszerelések berendezését

50%

fűtőanyagot megtakarít, ha az általam készített előmelegítő állítja be cserép vagy öntött vaskályhájába.

A takarékos háziasszony

SIDOL fém tisztítót

AZUROL kékitőt

SIRAX suruló és kézmosóport használ

Minden üzletben kapható!

Nagyon szép filé, csipkék, belétek, motívok nagy választékban kaphatók Str. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30., jobbra. Szász. 515H

Gyermekkecsli gyönyörű fehér, acélrugós eladó. Piata Schlauch 6. 717

Eladó egyemeletes modern bérház, legjobb helyen, ültékekkel, óriási telken sok szép épülettel. Az egész ára 675.000 Lei, vételhez egyelőre két öszázezer Lei szükséges. Kortmárcs László. Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22. 755

Használt prém galléros fekete női átmeneti kabát, leányruhák (12-13 éves. cipők, elig használt 37-es spanznia lakkcipő olcsón eladók. Str. Cuza Voda (Szacsavay utca) 19.

Eladó, Singer női öltöztető varrógép, Glehman Deák Ferenc-ut. 9. 781

Üzlethelyiség Str. Avram Jancu (Kossuth-utca) legforgalmasabb helyen az új piac mellett eladó. Cimeket a kiadóra kér. 780H

Eladó éneklő kanárimadár Szalay szabónál. Str. Alexandri (Teleky u) 30. sz. 787

Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) elején egy magánház bekötözhető lakással eladó. Felvilágosítást ad Adásvételi Rt. Percul Traian (Széchenyi-ter) 12. délután 4-6 óra között. 10

Bizományba elfogadok bármilyen fehérneműt, porcelánokat, szőnyegeket és képeket. Bulawardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Jobbra Szász 64

Pinninó, gyermek eladó Str. Calvaria (Pinninó-vár-ut) 2, en

Ház eladó Vidéki sön beköltözhető mindenféle szükséglettel Erdélyi nyi telepen Padárnál.

✕ Különböző ✕

Utlevélekhez, hez legutányosabb szit fényképek fényképezés, Str. tianu (v. Szaniszló-utca) 25. szám.

Romániában zetteit egyedül lat 150-200.000 társat keres. Cim ke biztosítva kiadói hivatalba

Pilis és gouv Str. Alexandri (Teleky u) 22. szám alatt

Pénzkölcsön megfélelő biztos mikor azonnal Különbejárati lakásokat legkövetünk, Str. pului Pavel utca

24% kamatra magánpénzt tel. Adásvételi Rt. Traian (Széchenyi-ter) délután.

3 fogásos el 500 Leiert kaph Kárpáthy József Pistor (Kórház-ut)

VALOD

perzsasz

sürgösen e Wels

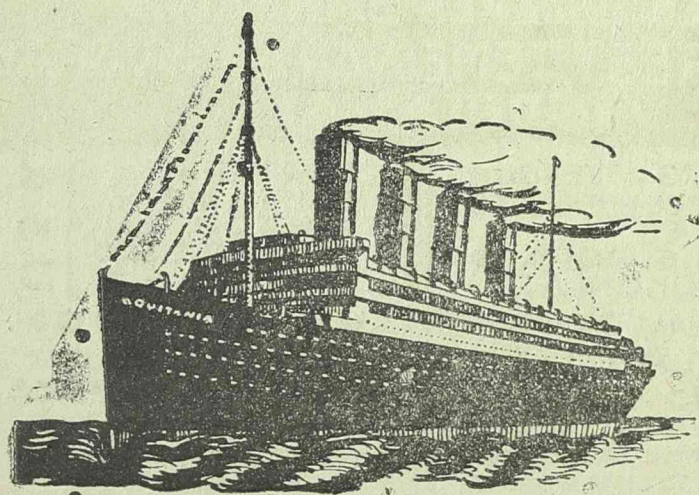
Sir Avram (Kossuth ut)

Bámulatos o Karácson

Horbst éksz

Reg. Ferdinand Öz. Petriné lát

Üzlethelyiség Brillánsított, arany ékszereket, nicker arany órákat bá olcsó árért. Tense rakatban az árak figyelni.

Telefon 7-73. Sürgőnycim: REALLOYD

Délamerikába

Brazília, Argentina és Uruguayba

utazók és földművesek, kik Brazíliába kivándorolnak szándékoznak díjtalan felvilágosításért forduljanak bizalommal Oradea-Mare-Nagyvárad fiókunkhoz

LLOYDUL REGAL OLANDEZ

S. A. R. Oradea-Mare, Strada Elmanóczy 5

hol prospektusokkal díjmentesen rendelkezésükre állunk